

Завршена санација рени бунара БХД1 на изворишту “Штрاند”

ПОВЕЋАН КАПАЦИТЕТ СИРОВЕ ВОДЕ

Руководство ЈКП “Водовод и канализација” и градоначелник Новог Сада Милош Вучевић, половином јула су обишли рени бунар БХД1 на изворишту “Штрاند” на којем су завршени радови на санацији, односно утискивању нових дренажа.

Том приликом, директор ЈКП „Водовод и канализација” Гвозден Перковић, изјавио је да су ови радови, као и санација рени бунара БХД1 значајни за Нови Сад, јер ће нови дренажи повећати капацитет рени бунара са 30 на 100 литара воде у секунди.

– *Успешно је завршена реконструкција рени бунара БХД1 на изворишту “Штранд”, који је први и најстарији бунар у Новом Саду, а и први рени бунар такве технологије у бившој СФР Југославији. Утискивањем нових дренажа од прохромског челика, значајно се продужава век трајања рени бунара који ће бити одржив до 100 година. Анализе су показале да је вода бактериолошки и микробиолошки исправна. Најважније што је његовом санацијом повећан капацитет сирове воде, чиме ће Нови Сад имати довољне количине за прераду – рекао је Перковић.*

Градоначелник Милош Вучевић и директор Гвозден Перковић

Градоначелник Милош Вучевић је истакао да је поносан на ову инвестицију, јер рени бунар БХД1 није радио од 2008. године, додавши да је водоводни систем изузетно битан за Нови Сад, а да је ЈКП “Водовод и канализација” једно од најбољих предузећа на простору бивше Југославије када је реч о комуналном сектору. Уједно, градоначелник је подржао и поновио апел ЈКП “Водовод и канализација” да се пијаћа вода троши наменски и рационално.

У наредном периоду у плану је и реконструкција рени бунара БХД4 на изворишту “Ратно острво”, а с градоначелником је договорено да Град и ЈКП “Водовод и канализација” следеће године реконструишу по још један рени бунар. Тако ће се радити и БХД9 на “Ратном острву” и БХД2 на “Штранду”, што је важно због сигурнијег водоснабдевања града.

Дејан Игњић

После једанаест година цене веће за 12%

ИНФЛАЦИЈА ПОГУРАНА ВЕЋИМ РАСТОМ ЦЕНА ЕНЕРГЕНАТА

Пијаћа вода је производ људског рада. Она јесте природног порекла, али црпљење, прерада и дистрибуција воде захтева ангажовање људи и опреме. Када је реч о цени пијаће воде у Новом Саду, њена последња измена била је 2011. године. Тада је одлуком Града усвојено да је цена воде 49,61 дин (без ПДВ-а), а цена за канализацију је 31,26 динара (укупно 88,95 са ПДВ-ом). О оправданим разлозима за повећање цене пијаће воде, која је од 1. септембра виша за 12%, разговарали смо са Млађеном Малешевићем, извршним директором ЈКП „Водовод и канализација“.

Извршни директор Млађен Малешевић

- Иако смо једанаест година успешно функционисали са овом ценом, чињеница је да је инфлација од последње промене цене до данас 43%. Само током претходне године, инфлација је износила 7,9%. У Закону о комуналним услугама јасно стоји да цена треба да покрије трошкове пословања, а сви знамо да су трошкови материјала, услуга и енергената драстично порасли. Цена електричне енергије је тренутно уређена на период од два месеца од стране Републике Србије и она није тржишна и даље, што значи да ће бити у порасту. ЈКП „Водовод и канализација“ за електричну енергију троши годишње у просеку око 240 милиона динара, а по новим ценама које имају тренд раста и по тренутној тржишној цени, износ би био чак 700 милиона динара - објашњава Малешевић.

Менаџмент Предузећа је става да би покупљење од 35% било оптимално и да би тиме несметано могли да остваримо покриће реалних трошкова у пословању.

- Узевши у обзир калкулативне елементе, односно трошкове електричне енергије, горива,

амортизације, основног материјала, резервних делова, инвентара и текућег одржавања, који утичу на цене воде и одвођења отпадних вода, као и непостојање разлике у ценама између различитих категорија потрошача, повећање цена је оправдано, али и даље недовољно за покриће трошкова пословања. Уз постојеће цене, ЈКП „Водовод и канализација“ је улагало огромне напоре да послује без застоја, те да омогући несметано функционисање водоводног и канализационог система - истиче Малешевић.

Уколико се тренд раста цена енергената и материјала настави, бићемо приморани да тражимо додатно кориговање цена наших услуга, како би обезбедили несметано пословање. Подсећамо да је Град Нови Сад једини град у Србији који није мењао цену воде пуних једанаест година.

- ЈКП „Водовод и канализација“ је током ове године ушло у процес обнављања изворишта „Штранд“ које је ван функције више од једне деценије. Овог лета, завршили смо регенерацију бунара БХД1 на поменутом изворишту, а током 2023. године, регенерисаћемо и бунар БХД2, што ће свакако побољшати сигурност водоснабдевања Новог Сада и приградских насеља. Поред регенерације бунара на сва три изворишта, градим и доводник воде за насеље Бегеч, водоводну и канализациону мрежу за насеље Боцке. Сва поменута улагања изискују веће финансијско ангажовање. ЈКП „Водовод и канализација“ не жели да зависи од субвенција, већ искључиво од свог рада и производње - закључује Малешевић.

Уз повећање цене воде за 12%, колико је усвојено од стране Градског већа, домаћинство које рационално троши воду, плаћало би око 215 динара више у односу на досадашњи износ. Са поменутиим повећањем, цена воде ће бити 99,62 динара, док ће цена за пословне потрошаче бити 234,59 динара.

Борислава Латинковић

Успостављена сарадња са „Водоводом“ А.Д. Бања Лука

ЗАЈЕДНИЧКИ ПРОБЛЕМИ И РЕШЕЊА

ЈКП „Водовод и канализација“ Нови Сад половином јуна је угостило делегацију из Бања Луке, представнике „Водовод“ А.Д. Бања Лука.

Теме разговара биле су имплементација нових метода и технологија у процесу прераде воде, развој дистрибутивног система, баждарење и сервис водомера, обим инвестиција и начин планирања, изградња канализационих и водоводних прикључака и целокупна организација рада у оба предузећа.

Генерални директор „Водовод“ А.Д. Бања Лука, Предраг Дудуковић, истакао је да су они као нова управа предузећа, опредељени да направе искорак у пословању, односно да побољшају ствари за које сматрају да не функционишу добро.

Гвозден Перковић и Предраг Дудуковић

– Сматрали смо да једном оваквом посетом „Водоводу“, који је сигурно далеко испред нашег предузећа, можемо да инкорпорирамо добра искуства и применимо их код нас. Новосадски „Водовод“ је озбиљан систем и има доста тога у чему нам могу помоћи, а пре свега око саветовања, како би унапредили рад нашег предузећа и функционисање система. Презадовољни смо посетом, домаћини су нам заиста били посвећени и отворили видике у многим областима пословања – рекао је Дудуковић.

Гвозден Перковић, директор ЈКП „Водовод и канализација“ Нови Сад, сматра да су овакве посете корисне за оба предузећа.

– Угостили смо пријатеље и колеге из Бања Луке, упознали их са нашим искуствима у раду, пословним планирањем и системом рада, а уједно од њих чули које проблеме имају са дистрибуцијом воде, дивљим мрежама и санацијом хава-рија. Заправо, разговарали смо о свим стварима које тиште комплетан водоводни и канализациони сектор у региону. Ово је значајно искуство и за нас, а кроз нова сазнања која смо стекли, сигурно ћемо побољшати и сопствени рад. Очекујем да сарадња са колегама из Бања Луке поста-не традиција – закључио је Перковић.

Дејан Игњић

Обједињена наплата

ЈКП „ИНФОРМАТИКА“ ПРЕУЗИМА НАПЛАТУ ЗА СВЕ ИНДИВИДУАЛНЕ ПОТРОШАЧЕ

Позната је чињеница да одређени број потрошача рачун за воду добија у склопу обједињене наплате, док део потрошача добија индивидуалне рачуне. Како би се примениле све одлуке оснивача и повећао проценат наплате, ЈКП „Водовод и канализација“ одлучило је да више од 9.000 корисника, колико их тренутно добија индивидуалне рачуне, пребаци на ЈКП „Информатика“, за шта постоји и законска основа. Како би се избегле евентуалне грешке, јер ЈКП „Информатика“ мора да идентификује сваког потрошача, провери дуговања али и валидност података и стваран број пријављених чланова, читав процес преноса је у току и изискиваће одређено време. Није редак случај да су у истој улици поједина домаћинства добијала рачун преко „Информатике“, а друга директно од „Водовода“. Разлика је у томе да се у склопу обједињене наплате обрачунава блок тарифа уколико се потроши више од пет кубика воде по члану домаћинства, док то није случај за потрошаче који добијају рачун директно од „Водовода“. Управо из тог разлога, дешавало се да за исти број утрошених кубика, домаћинства добијају различит износ рачуна. Да би се убудуће избегле овакве ситуације и да би се повећали приходи и повећала наплата утрошене воде, ЈКП „Информатика“ ће преузети наплату за сва домаћинства која су на нашем систему.

Рачуни које је ЈКП „Водовод и канализација“ слало индивидуалним потрошачима су застарели, не поседују QR кодове за лакши начин плаћања и све то је успоравало наплату извршених услуга. Такође, по важећој Одлуци Града, сву обједињену наплату ради искључиво ЈКП „Информатика“. У плану је да у нашој надлежности

остане наплата правним лицима и онима који су у статусу правног лица.

Ово ће свакако донети значајну уштеду ЈКП „Водовод и канализација“ будући да се неће користити средства за штампу, израду и дизајн новог рачуна, а свакако ће се повећати и степен наплате и смањити проценат губитака нашег предузећа. Подсећамо да је проценат наплате ЈКП „Информатика“ готово 99%. Такође, свако предузеће које је у склопу обједињене наплате, учествује сразмерно свом учешћу у трошковима дистрибуције рачуна.

Борислава Латиновић

Интервју са техничким директором Никицом Ивићем

ПРЕД НАМА СУ ВАЖНИ И ВЕЛИКИ ПОДУХВАТИ

Летња сезона која је иза нас била је и више него тешка за раднике ЈКП „Водовод и канализација“. Нарочито напоран посао имали су радници на терену и они који су у директном контакту са потрошачима. Који су проблеми са којима смо се сусретали, како смо их решавали и који су нам планови за наредну грађевинску сезону, причали смо са техничким директором Никицом Ивићем.

Технички директор Никица Ивић

- Овог лета су заиста биле екстремно високе температуре, кише готово да и није било, јер да је бар повремено падала, нико пијаћу воду не би користио за заливање травњака или томе слично. Имали смо пар неуралгичних тачака, али свакако су најпроблематичније биле Поповица и Парагово. На том потезу постоје три резервоара и четири висинске зоне, али највише смо кубурили са првим резервоаром. Имамо и пумпу

станицу тзв. „Код пруге“ која гура воду ка целом систему Поповица – Парагово. Поред ове пумпне станице, имамо и резервоар „Мошина вила“ с које гравитационо снабдевамо Староуришки пут и те потрошаче. Ово је био проблематичан део. Први резервоар се јако брзо празнио јер се с њега снабдева велики број потрошача. У међувремену смо, у сарадњи са Комуналном инспекцијом, ухватили једног од највећих нерационалних потрошача. У питању је СПА центар „Нордик“. Очитвањем је уочено да троше сабласно много воде са хидрантског вода, тачније 1.500 кубика за месец дана. И кад узмемо у обзир да је капацитет резервоара „Мошина вила“ 150 кубика, простом рачуницом видимо да је поменути објект за само месец дана потрошио десет резервоара. Сликвито речено, ПС „Код пруге“ је само за њих радила два пуна радна дана. Наравно, то је санкционисано и не би требало више да се дешава - објашњава нам технички директор.

Чим је током лета пала прва киша, водоснабдевање се стабилизовало. То је показатељ да се пијаћа вода нерационално троши током целе летње сезоне. Да би се дугорочно решио проблем водоснабдевања потеза Поповица – Парагово, нарочито код појединих проблематичних тачака (улица), неопходно је да се реконструише ПС „Код пруге“ у смислу већег капацитета. План је да се тај пројекат стави у ребаланс буџета и најважније је да се обезбеде средства. Ивић објашњава да је једна од проблематичних тачака, када је реч о водоснабдевању, било и насеље Бегеч.

- Успешно смо и овај изазов решили у сарадњи са машинском и електро радионицом. Мењали смо постојећу застарелу пумпу. Они нису поседовали чак ни мераче протока. Тек када смо то уградили, видели смо да и становници Бегеча троше огромне количине воде. Они имају свој систем који је доста застарео и биће у потпуности обновљен оног момента када буде завршен доводник воде за ово насеље, тј. када се оно прикоча на градски систем водоснабдевања. Људи су цревима са хидранта вукли воду за заливање и тиме угрожавали систем. Све смо то евидентирали. - каже Ивић.

Када је реч о новој Фабрици воде, Ивић наводи да је она свакако у плану, али и даље то није званично на папиру.

- Пре градње нове фабрике, неопходно је урадити ревизију постојећег водоводног систе-

ма. То је посао који радимо сваких десет година. Последњи пут рађен је 2013. године. У питању је јако велики и скуп пројекат и он нам говори смернице како ће се развијати мрежа, те где ће бити проблеми и како ће се решавати. Обухвата све од прераде до дистрибуције, апсолутно сваки сегмент. Када поменута равизија дефинише да ли нам треба већи капацитет, тада улазимо у озбиљан посао пројектовања нове Фабрике воде. У плану је свакако и ангажовање у оснивању регионалног водовода, где би Нови Сад био центар и снабдевао околна места, чак и Зрењанин. Све је то још увек на „дугом штапу“ али су свакако озбиљне инвестиције у питању - објашњава технички директор.

Када је реч о великим инвестицијама које нас очекују у скорој будућности, Ивић издваја реконструкцију канализационе мреже на Лиману 1 и 2 у склопу пројекта „Чиста Србија“.

- Током овог лета, пустили смо у рад БХД1 на изворишту „Штранд“. То је био озбиљан напредак и помоћ нашем систему. У плану је да следеће године, регенеришемо још два бунара, један на „Ратном острву“ и један на „Штранду“. Овај посао ћемо радити у сарадњи са Градом Новим Садом. – каже Ивић.

У плану нам је и велики пројекат замене гранулисаног активног угља на филтерским пољима, јер нам од тога директно зависи квалитет воде.

- Имамо десет филтер поља којима је потребна санација. План је да се током 2023. године, изврши замена на пет филтерских поља. ГАУ филтере смо пустили у рад током 2016. године и за сада та филтерска поља одлично раде, али имају особину да апсорбују све како треба и онда долази до засићења, што се прати преко тзв. јодног броја. Када дође до засићења, онда се отпуштају светоксичне материје у систем. Да бисмо избегли акцидент који су имале наше колеге из Славонског Брода, на време ћемо да урадимо замену ГАУ филтера. Они су тај систем почели да примењују још 2001. године, али су занемарили параметре јодног броја који је показивао да је време за замену и дошли су до ситуације да је Славонски Брод фактички имао само техничку воду. Наравно, успели су да санирају све то, али уз огромне напоре и улагања. Користећи њихово лоше искуство, пратимо параметре јодног броја и на време крећемо са заменом филтера и испуне. Цео овај процес прати

колега Младен Попов и остале колеге са Погона. Ово је заиста велика инвестиција која кошта око 175 милиона динара. – објашњава Ивић.

У плану су и инвестиције на улазу 1 и улазу 2 аератора. Радићемо бајпас на једном од најстаријих цевовода који је у доста лошем стању. Такође, мењаћемо цевне галерије у старој Филтер станици.

- За сада је за овај посао резервисано 100 милиона динара, али по последњој процени, тај износ неће бити довољан. Те цеви нису мењане од шездесетих година. Уз све наведено, ми имамо огромне трошкове за одржавање наших постојећих постројења. Само током прошле године дали смо више од 30 милиона за замену електронске опреме на филтерским пољима, јер нисмо више били у могућности да санирамо кварове на постојећој старој опреми. Поједине делове је готово немогуће наћи на тржишту, јер су застарели и више се не производе. Морам да споменем и разне сервере који су нам битни за управљање системом. Све су ово ставке које изискују огромна новчана средства којих је на жалост све мање и мање – закључује Никица Ивић.

Борислава Латиновић

ТИМСКИ РАД, ЗНАЊЕ, ИСКУСТВО И САВРЕМЕНА ОПРЕМА ПРАВЕ НАЈКВАЛИТЕТНИЈУ ВОДУ ЗА ПИЋЕ У ДРЖАВИ

Водом из новосадског ЈКП „Водовод и канализација“ свакодневно се снабдева око 135 000 домаћинстава, односно више од 400 000 људи. Дневно се потроши око 100 000 м³ воде. Када је имамо, не помислимо колико нам је важна, али зато чим нестане, настаје паника, како ћу се умити, како ћу опрати судове, како ћемо се истуширати. Вода нам је неопходна свакога дана и представља драгоцен ресурс, неопходна нам је за живот и зато је јасно колика је важност нашег предузећа за град и све његове становнике.

Данас смо у Служби за прераду и дистрибуцију воде, са људима који нам свакодневно омогућавају да имамо довољно пијаће воде и да предузеће своју основну делатност обавља на највишем нивоу. Они раде 24 сата дневно сваког дана у години и улажу своје знање и енергију како би град био оптимално снабдевен квалитетном водом за пиће. Обишли смо са њима све фазе у процесу производње, од изворишта до дистрибуције чисте пијаће воде.

У Служби за производњу и дистрибуцију воде обављају се послови захватања сирове воде из изворишта, њене прераде и дистрибуције. Такође, праве се планови и програми текућег и инвестиционог одржавања, прате се процеси прераде воде у свим фазама, управља се прерасподелом воде и њеном дистрибуцијом до потрошача.

„Наш систем је аутоматизован, фабрика за производњу пијаће воде је на врло високом нивоу, али без људи систем не би могао да функционише. У Служби тренутно ради 63 запослених и наш тим је уигран, људи су едуковани и самостални у обављању послова. Новосадски ЈКП „Вук“ је перјаница у односу на сва друга предузећа у држави и региону која се баве овом делатношћу. Опрема коју користимо је врхунског квалитета – каже Мирослав Јелечанин, руководилац Службе за производњу и дистрибуцију воде.

Сарадња са институцијама као што је Институт за јавно здравље Војводине је на свакодневном нивоу и они контролишу квалитет наше воде. Веома добра сарадња је и са бројним другим институцијама, струковним удружењима, факултетима, јер је веома важно да се запослени константно едукују, као и да своје знање преносе другима.

„Изазови времена у којем живимо, као што су миграције становништва у велике градове, велики број новоизграђених објеката и зграда и стална потреба за све већим количинама пијаће воде нису заобишли ни Нови Сад. Са друге стране, кроз мониторинг квалитета подземних вода на извориштима, као и све већег присуства броја загађивача и депонија у зонама санитарне заштите видимо да се све мање води рачуна о заштити животне средине. То су изазови са којима се суочавамо у раду. – каже Јелечанин.

Наш велики песник Јован Јовановић Змај је још у 19. веку у дечијој песмици „Купање“ напи-

Руководилац СПДВ Мирослав Јелечанин

сао стих „Што се не би купали, вода није скупа“. Могло би се рећи да ни данас вода није скупа.

„Цена воде представља још један важан изазов са којим се суочавамо, јер је изузетно ниска и зато се тако важан ресурс, основна животна намирница, олако користи и у ненаменске сврхе, као што је поливање башта и пуњење базена. Едукација становништва је, зато, веома битна, како би разумели да ресурси нису неисцрпни, нити су бесплатни и да се морају чувати. – закључује Јелечанин.

ИЗВОРИШТА ВОДЕ

Нови Сад има три изворишта сирове воде, Ратно острво, Петроварадинску аду и извориште Штранд. Прерађују се подземне воде које се црпе из шљунковитог дела тла поред Дунава. На извориштима раде посаде – машинисти, распоређени у сменски рад. Они обилазе изворишта, бунаре, бележе ниво притиска, ампераже, сарађују са трећим лицима која обављају поједине послове на извориштима, као што су колеге из лабораторије или службе електроодржавања. На сваком изворишту су машинисти домаћини и присутни су 24 сата дневно.

ИЗВОРИШТЕ РАТНО ОСТРВО

- „У ВиК“ сам од 1983. године, радио сам различите послове, од чуварских до магационерских, али сам последњих 30 година овде, на изворишту Ратно острво. Познајем га веома добро и волим овај посао. Највећим делом је рад аутоматизован, али је неопходно све пратити и лично обилазити. Пратим рад пумпи овде у локалном командном центру, пратим и све остале параметре, као што су ниво воде, притисак и проток воде. Такође, неопходно је и лично обићи цело извориште, што је негде око 5 км шетње, како би се утврдило да ли сви бунари раде како треба. Извориште Ратно острво састоји се од девет БХД бунара и шест ЦБ бунара, а капацитет је око 800 л у секунди. Овде ради наша посада састављена од шесторице машиниста. Поред мене, ту су Предраг Баровић, Давор Дунђерски, Владимир Јакшић, Владимир Савић и Предраг Момич.“ – прича Милоје Дамјановић.

Милоје Дамјановић и пас Кеза

Милоје Дамјановић

Машинисте у обиласку изворишта Ратно острво често прати и њихов пас Кеза, који додатно атмосферу на изворишту чини домаћинском.

- „Простор сами одржавамо и уређујемо, волимо да, уз професионалну атмосферу, имамо и све услове за пријатан рад и боравак.“ – каже Дамјановић.

Машинисти Предраг Баровић, Милоје Дамјановић и Давор Дунђерски

ИЗВОРИШТЕ ПЕТРОВАРАДИНСКА АДА

„Ово је место одакле све почиње“, каже нам машиниста Саша Рат уз осмех и не греша јер заиста, од изворишта све креће, јер да немамо изворишта, не бисмо имали ни крајњи резултат, квалитетну пијаћу воду.

– „Овде у ВиК сам од 1995. године, радио сам на почетку у сектору канализације, али сам овде на изворишту Петроварадинска ада толико дуго да га знам у души. Поред тога што на монитори-ма пратимо рад пумпи на бунарима, притисак и проток воде, само личним обиласком бунара потврђујемо да је све у најбољем реду.“ – прича Саша Рат.

Саша Рат

Један обилазак изворишта Петроварадинска ада обухвата око 7 км шетње и обиласка линије од 6 БХД и 11 ЦБ бунара, који извлаче до 600 л воде у секунди.

– Овде на изворишту ради посада састављена од нас седморице машиниста. Поред мене, ту су Миомир Радановић, Живан Радановић, Саша Рат, Соко Митић, Зоран Средојевић, Велимир Вунић и Сергеј Николашев.

Када се присећа анегдота са изворишта Петроварадинска Ада, Саша Рат прича да му је најстресније било када је змију која му је пала на главу и склизнула низ врат и леђа, видео тек кад је пала на под, а у секундама док се то догађало мислио је да му се дешава ко зна какав тежак здравствени проблем. Змије нису реткост на извориштима, с обзиром на то да се налазе у близини Дунава и подручја у којима оне природно обитавају.

Машинисти Миомир Радановић, Живан Радановић, Саша Рат, Соко Митић, Зоран Средојевић (стоје) и Велимир Вунић (седи)

ИЗВОРИШТЕ ШТРАНД

- У ВиК сам од 2012. године и практично сам све време запослен у овој служби. Мој посао је да, осим обавеза које се тичу самог изворишта Штрاند, контролишем погоне у фабрици воде, стање у потисним станицама, стање филтера, пумпе, ниво соли, практично све параметре који су неопходни за несметан рад фабрике, као и рад бунара на изворишту Штрاند. Посао је у великом делу аутоматизован и то олакшава рад, али ипак човек мора бити непрекидно присутан. – прича нам Ачански.

Извориште Штранд налази се у склопу фабрике воде и на њему се тренутно користе два БХД бунара, док остала четири нису у функцији, јер им је потребна ревитализација.

- Обилазимо терен и пумпне станице на много локација, по свим временским приликама, па се дешава да су некада услови врло тешки, као што је недавно била ситуација у потисној станици Лединци, која је је због јаких киша била поплављена и није се могло у њу ући. Али, то су све текуће ствари и ми смо уигран тим који одолева свим изазовима на терену. - закључује Горан Ачански.

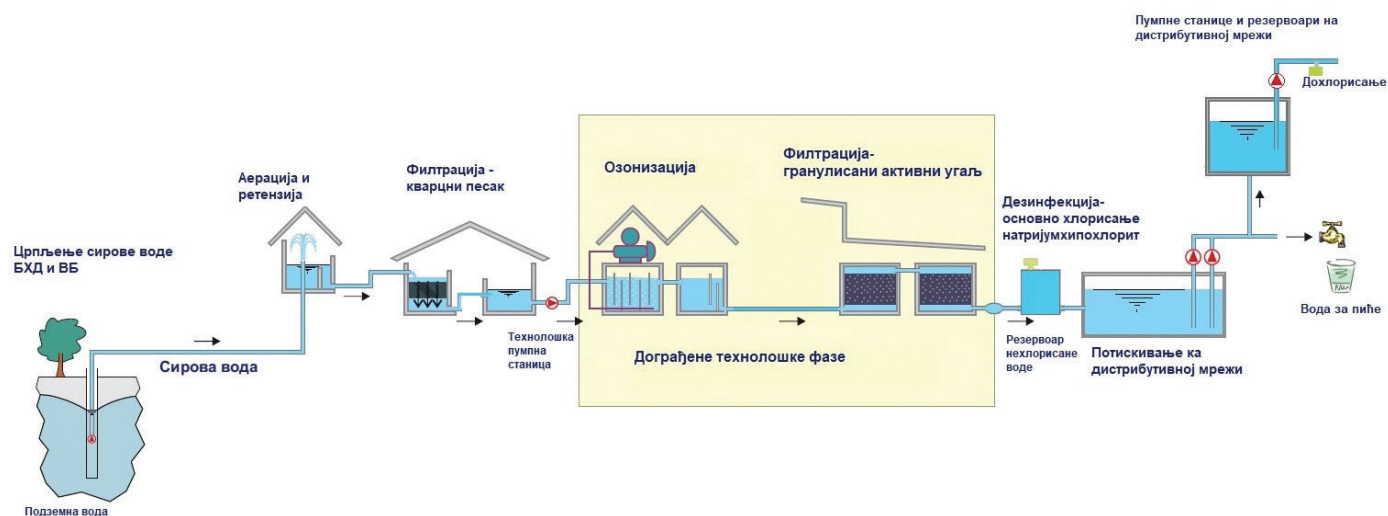

Горан Ачански

ТРЕТМАН ВОДЕ

Сирова вода се са изворишта, из бунара, цевоводом дугим око четири км допрема до Погона за прераду и дистрибуцију воде, познатијег као Фабрика воде „Штранд“. Процес прераде сирове воде до квалитета воде за пиће заснива се на технолошком процесу који се састоји из неколико фаза. Прерада почиње поступком аерације, наставља се филтрацијом са кварцним песком, потом се врши озонизација, па филтрација гранулисаним активним угљем, да би се на крају радила дезинфекција.

Шема технолошког процеса прераде сирове воде до воде квалитета за пиће - ППВ Штранд

АЕРАЦИЈА

Аерација је процес у којем се сирова вода ослобађа присутних гасова и обогаћује кисеоником потребним за оксидацију гвожђа. У аератору се вода распрскава у млазевима висине 2 – 3 метра и на тај начин долази у контакт са ваздухом и обогаћује се кисеоником који нам помаже у уклањању гвожђа и мангана из сирове воде. Ови метали се таложе на дну аератора, а полупречишћена вода одлази даље на филтрацију.

ФИЛТРАЦИЈА - КВАРЦНИ ПЕСАК

Током филтрације вода у базенима пролази кроз слој кварцног песка висине један метар и потом долази до скоро потпуног задржавања гвожђа и мангана преосталих након аерације.

- „У ВиК сам од 2018. године и радим све време у овој служби. Мој посао је одржавање филтерских поља, одржавање хигијене, као и праћење стања свих поља преко пулта. Систем је аутоматизован, а ми у служби имамо међусобну директну сарадњу, као што је на пример сарадња са технолозима, који нам одређују које поступке треба спровести“ – каже Марко Момић.

Исти посао обавља и његов колега Никола Дамјановић.

Никола Дамјановић

Марко Момић

ОЗОНИЗАЦИЈА

Главни задатак озонизације је разградња у води присутних органских материја и дезинфекција воде.

ФИЛТРАЦИЈА – ГРАНУЛИСАНИ АКТИВНИ УГАЉ

Један од основних разлога због којих се примењује гранулисани активни угаљ је уклањање органских материја, пестицида, тешких метала, боја, укуса, мириса.

ДЕЗИНФЕКЦИЈА

Завршна фаза у комплетном поступку пречишћавања воде је дезинфекција и спроводи се како би се уништили евентуално присутни микроорганизми. Као дезинфекционо средство користимо индустријску нејодирану со. До 2016. године као дезинфекционо средство коришћен је гасни хлор. Обзиром на локацију постројења, из безбедносних разлога извршена је доградња и реконструкција погона за основно хлорисање. Током 2016. пуштен је у рад систем за производњу натријум хипохлорита из воденог раствора кухињске соли.

Током 2015. године извршена је доградња старог постројења системом за озонизацију и филтрацију преко гранулисаног активног угља.

- *Тиме је дошло до унапређења технолошког поступка прераде воде за водоснабдевање Новог Сада. Основни недостатак старог система који је обухватао само аерацију, филтрацију на пешчаним филтерима и дезинфекцију гасним хлором, био је немогућност уклањања органских материја које су присутне у води. Њихова концентрација није прелазила законом дозвољене границе, али због потенцијалне опасности проузроковане близином рафинерије, примена хемијских средстава на пољопривредним површинама, појава дивљих насеља и слично, било је неопходно да се изврши унапређење технолошког поступка прераде. Можемо рећи да је доградњом постројења значајно повећана сигурност у водоснабдевању града Новог Сада* – објашњава Младен Попов, производни инжењер за прераду воде.

Младен Попов

Сваки сегмент у поступку прераде воде се прати детаљно, а сарадња свих запослених је веома важна.

- *У ЈКП „ВиК сам од 2010. године и све време радим у овој Служби. Мој посао обухвата праћење процеса пречишћавања воде кроз све технолошке фазе прераде. На основу лабораторијских испитивања и добијених вредности вршимо корективне мере у циљу добијања воде квалитета за пиће.* – каже Попов.

Производни инжењери за прераду воде: Љиљана Јокић, Наташа Остојић, Младен Попов, Татјана Симчин, Милица Коларски и Ирена Лакета

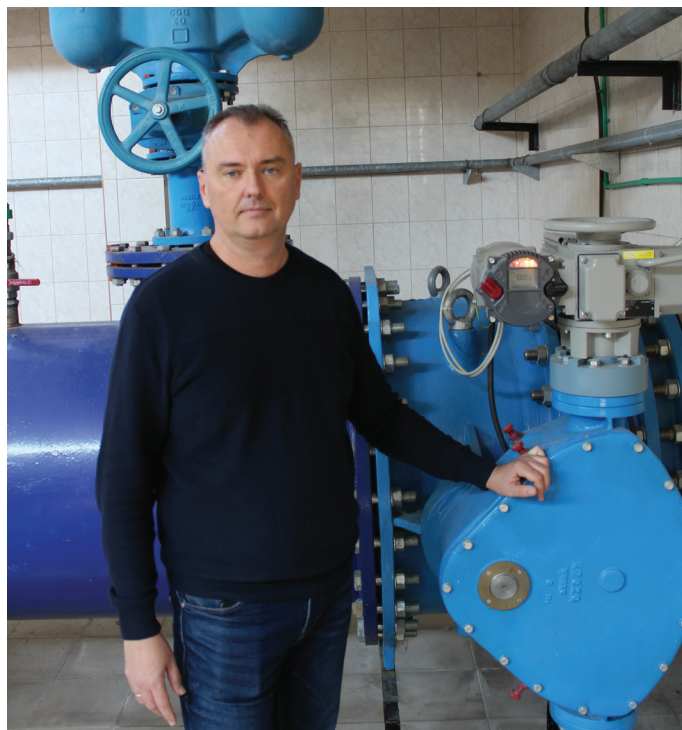
ДИСТРИБУЦИЈА ВОДЕ КА ПОТРОШАЧИМА

Сва прерађена вода одводи се у резервоаре Стари и Нови Штрاند, појединачних капацитета 10 000 м³, а затим се преко две црпне станице потискује према потрошачима. Из водоводног система се снабдевају Нови Сад и насеља Ветерник, Футог, Ченеј, Руменка, Кисач, Степановићево, Каћ, Ковиљ и Будисава на левој обали Дунава, као и Петроварадин, Сремска Каменица, Буковац, Чардак, Поповица, Парагово, Главица, Ново Село 1 и 2, Нови и Стари Лединци и општина Сремски Карловци на десној обали Дунава.

Сва прерађена вода се из резервоара, преко две црпне станице, потискује према потрошачима.

- „У ВиК сам од 2008. године и мој посао је надзор процеса дистрибуције прерађене воде до потрошача. Посао подразумева контролу исправности технике, пумпних станица, мерних инструмената, затварача. Готово 95% нашег посла је аутоматизовано, али је неопходно стално праћење система, јер је он веома озбиљан и врло значајан за огроман број људи. Систем производње пијаће воде је веома сложен и захтева да се у њега непрекидно улаже и да се квалитетно одржава.“ – објашњава Говорчин

Као најзначајнији проблем у раду, Говорчин нам наводи проблем са струјом, јер кад се деси одступање напона у мрежи или потпуни престанак напајања, наше постројење које је веома софистицирано одмах препознаје тај пад као претњу и престаје са радом. Због тога је потребно око сат времена да се постројење врати у редован рад.

Бранислав Говорчин

Производни инжењери за дистрибуцију воде: Бранислав Говорчин, Немања Ковачевић, Бранислав Катић и Дејан Јеличић

КОНТРОЛНО КОМАНДНИ ЦЕНТАР

Надзор над процесом прераде и управљање дистрибуцијом воде за пиће врши се из Командно контролног центра. Одатле је омогућен даљински надзор и управљање радом пумпи на бунарима на свим извориштима, као и управљање радом свих пумпних станица за дистрибуцију воде. Тако се са једног места врши расподела воде у зависности од потреба.

Вода за пиће из резервоара Штранд дистрибуира се директно потрошачима градског и приградског подручја. Како би се вода допремила до виших делова сремске стране, као и до најудаљенијих тачака система, поред две главне пумпне станице на локалитету Штранд, на дистрибутивном систему постоје и релејне пумпне станице и мањи резервоари.

МИРОСЛАВ КУЗМАНОВИЋ и НИКОЛА КОВАЧ, диспечери

- „У ВиК сам од 1984. године и радио сам на различитим пословима, да бих 1990. дошао у Службу за производњу воде. Био сам машиниста на некадашњем погону Транцамент, био сам годинама помоћник диспечера, а сада сам диспечер. Имам заиста дугогодишње искуство. Мој посао је комплетан надзор и управљање системом водоснабдевања, од црпљења сирове воде из бунара на извориштима до снабдевања потрошача. Стално сам у контакту са колегама на терену, пратимо колико имамо воде и управљамо њоме. У финалној фази контролишемо притисак дистрибуције воде до крајњег потрошача. – каже Кузмановић

Посао се ради у сменама, захтева сарадњу са колегама и непрекидну концентрацију. Да би неко могао да обавља посао диспечера, потребан је дугогодишњи стаж на пословима у овој служби, како би стекао увид и искуство неопходно за рад у Командно контролном центру.

- „У ВиК сам 31 годину. Радио сам прво на одржавању филтерских поља, обишао сам све погоне, више радних места, а данас радим као диспечер. Раније се радило много више мануелно, а данас имамо контролно командни центар са мониторима који нам омогућавају лакше

праћење система и управљање. – каже диспечер Никола Ковач.

Иако аутоматизован, посао захтева пажњу и концентрацију, сарадњу са колегама и одговорност. Дуго сам у ВиК и било је свакаких анегдота везаних за наш посао. Док смо радили на стари начин, било је много уочљивије када и колико људи троше воду. Рецимо, кад се емитовала већина гледана серија „Касандра“ деведесетих година, систем је у то време мировао, нико није користио воду, сви су пратили серију. Дешавало се слично и када су важне утакмице на програму, различити спортски и други велики догађаји.

Мирослав Кузмановић и Никола Ковач

ПОГОН КОВИЉ

Пумпна станица Ковиљ преузима прерађену воду која се допрема цевоводом из Фабрике за прераду воде и врши подизање притиска са 2,5 бара на 4,2 бара како би адекватно снабдевали насеље Ковиљ пијаћом водом. На пумпној станици нас је дочекао машиниста Имре Крекић. На први поглед се уочава пријатна атмосфера, веома уредне просторије и пас Гавран, који такође на свој начин брине о безбедности Погона.

Имре Крекић и пас Гавран

- „У ВиК сам од давне 1986. године. Радио сам у почетку на одржавању водоводне мреже, а од 1991. сам овде, на погону Ковиљ. Мој задатак је да пратим параметре, амперажу, притисак воде, да све буде на оптималном нивоу. Поред тога, пратим параметре хлорисања, јер се овде врши дохлорисање воде како би била апсолутно безбедна за употребу. Моје колеге и ја покривамо свих 24 сата овде на погону и после толико времена, могу рећи да ја овде уживам. Поред мене, овде ради још петорица машиниста- Дејан Јованић, Стеван Мијатов, Аца Плавшић, Слободан Гаврић и Јован Веселиновић. Ми смо уиграна екипа и помажемо један другоме у послу. – каже Имре Крекић.

Машинисти Дејан Јованић, Имре Крекић, Стеван Мијатов, Аца Плавшић и Слободан Гаврић

Провели смо један дан у Служби за производњу и дистрибуцију воде и потврдили, још једном, колико је одговоран и важан посао који обављају наше колеге, како би свакодневно произвели довољне количине квалитетне пијаће воде. Само тимским радом, знањем и искуством долази се до најбољих резултата, а то потврђује и уиграм тим који прави одличан резултат.

Милица Влаисављевић

ОБИЛНЕ ПАДАВИНЕ У АВГУСТУ КАО ИЗАЗОВ

Обилне падавине које су нас задесиле у августу проузроковале су доста проблема у одвођењу воде са коловоза, а највише у ужем делу града. Већа количина кише пала је у раним јутарњим часовима 21. 8. 2022. године. Да ли смо успели да одговоримо овом изазову и које су то биле критичне тачке, сазнали смо од Драгана Јокановића, руководиоца Сектора канализација. Морамо нагласити да је и Служба Одржавања водоводне мреже имала значајну улогу приликом решавања проблема са огромним количинама воде која је пала у кратком временском периоду.

- У приградским местима ситуација није била ни близу катастрофална као на подручју самог града. На Фабрици воде „Штранд“ забележен је максимум од 40,40 л/м² у периоду од 20 минута. Будући да је систем канализације Новог Сада пројектован на приближно 15 л/м² на 25 минута јасно је са којом количином падавина смо се суочили. Количина кише која је у току дана пала била је далеко већа од оне коју наш систем може да поднесе. Кад на ово додамо прљавштину по коловозима и сливницима, свеже покошену траву на критичним локацијама, што није редак слу-

чај, долазимо до великог броја загушења на више локација по граду, када су „пливале“ читаве улице, наводи Јокановић.

Тог дана је била недеља и било је предвиђено редовно дежурство службе Функционалног одржавања канализационе мреже (ФОКМ), уз могућност ангажовања додатних екипа у случају потребе. Ангажовано је укупно шест екипа, од чега две *Wome* и четири сливничара са посадама. Екипе су радиле од 7-16 часова и урађено је на стотине интервенција на чишћењу сливника и одгушењу канализационе мреже.

- Упоредо са колегама из службе ФОКМ, на одгушењу чистача решетки и сита и отклањања загушења на пумпама у црпним станицама, биле су ангажоване колеге из службе Машинског одржавања оперативног система канализације (МООСК). Приликом најјачих падавина дошло је до испада једне грубе и једне фине решетке на НГЦ-1. У току дана, од почетка падавина на НГЦ-1 однесено је пет контејнера од 5м³ отпада са грубе и фине решетке. Поређења ради, у редовном режиму рада, пуни се један до два контејнера дневно. С обзиром да су у раду биле по једна груба и једна фина решетка, претпоставља се да би количина била дупло већа да друге две решетке нису биле у испаду. – објашњава Јокановић.

Тимски рад – Сектор канализације

Драган Јокановић

На црпној станици у Улици Живојина Ђулума на Клиси дошло је до испада једне пумпе од две постојеће, као и испада рада аутоматске решетке. Квар је отклоњен у најкраћем могућем року. Још једна од проблематичних локација на Клиси био је и Сентандрејски пут, где је на црпној станици дошло до испада једне пумпе од укупно три колико их има. Екипе су и овај квар брзо санирале.

- *Поред ових критичних локација, отклоњена су и загушења на чистачима решетки и ситима на црпним станицама на још двадесетак објеката. Похвалио бих рад и колега из Службе електротехничког одржавања оперативног система канализације (ЕООСК), који су уз редовно дежурство пратили рад преко система даљинског надзора и управљања црпним станицама канализације (SCADA), затим колега из Службе постројења за пречишћавање отпадних вода (ППОВ) који су се максимално ангажовали да на постројењима у Степановићеву, Руменки и Ковиљу све протекне без већих инцидента, као и рад колега из читавог сектора - закључује Драган Јокановић.*

Снежана Тадић

Веома добра и важна сарадња свих служби у Сектору канализације

Свакога дана на теренима широм града – вредне колеге из Сектора Канализације

Чишћење сливника и одгушење мреже 21. августа 2022. рађено је у:

- Кисачкој улици (када)
- Темеринској улици (када, било је и заглављених возила)
- Улици Бајчи Жилинског – код Данубијуса
- Стражиловској и Радничкој улици
- Јеврејској, Футошкој и Улици Николе Тесле
- Београдском кеју
- Грбавици (више улица на Грбавици)
- Детелинари (више улица у насељу Детелинара)
- Клиси (Сентандрејски пут, Приморска, Пролетерска улица)
- Сремској Каменици (Марка Орешковића и Змај Јовина улица).

РЕЧ ДИРЕКТОРА

Поштоване колегинице и колеге,

Прошлу годину смо завршили позитивним резултатом и поред изузетно тешке ситуације на тржишту, пре свега са ценама роба и услуга, што је настављено са растом и у овој години. Надамо се, као и већина предузећа која се баве нашом делатношћу у Србији, да ћемо имати разумевања за корекцију цене наших услуга, која није мењана више од десет година.

Поред свих тешкоћа, новосадски ЈКП „Водовод и канализација“ уредно снабдева грађане квалитетном водом без застоја и ово је прилика да апелујем на суграђане да у предстојећим летњим месецима рационално користе воду, јер она није неограничен ресурс и њена производња доста кошта све нас. Пијаћа вода није за заливање башта, травњака, пуњење базена и слично нерационално коришћење.

Количина воде коју производимо је више него довољна за цео Нови Сад, а показатељ је то што током године нема рестрикција нити застоја у дистрибуцији осим у ретким ситуацијама ненаменског утrophка воде, када због неодговорних појединаца цео град трпи.

Поред реконструкције водоводне и канализационе мреже, посебно бих истакао регенерацију бунара на Штранду, где шест бунара није у функцији тринаест година.

Као и до сада, верујем да наш тимски рад доноси најбоље резултате и да ћемо тако наставити и у наредном периоду.

Гвозден Перковић
Директор ЈКП „Водовод и канализација“

Преносимо интервју за лист „Дневник“: Директор ЈКП „Водовод и канализација“ Гвозден Перковић

БРОЈНЕ ИНВЕСТИЦИЈЕ У ЦИЉУ ШТО КВАЛИТЕТНИЈЕГ ПРУЖАЊА УСЛУГА

Које су капиталне инвестиције и када се очекује њихов завршетак?

– Завршавају се инвестиције од прошле године и почињу планиране у овој. У току су поступци јавних набавки за избор извођача радова. Све тече по плану и тренутно нема неких већих проблема због скока цена материјала на тржишту, али би у будућности могло да их буде у вези с реализацијом планираних инвестиција. Предузеће за ову годину планира реализацију инвестиционих активности у износу од 975.500.000 динара из капиталних субвенција. Новац ће бити искоришћен за: изворишта, реконструкцију водоводне мреже на Подбари, у Улици Модене, реконструкцију канализационе мреже у поменутој улици. Затим, реконструкцију водоводне мреже у Бегечу, за завршетак радова на повезивању тог насеља са водоводним системом Новог Сада, за изградњу објеката за водоснабдевање насеља Боцке, завршетак изградње фекалне канализације у том насељу са везом на канализациони систем Сремске Каменице и тако даље.

Да ли и на који начин утиче изградња нових станова широм града на водоводну мрежу и уколико утиче, на који начин је решен тај проблем?

– Изградња станова на територији града утиче на водоводни и канализациони систем на више начина. У зонама где се ради планска изградња, са планским комуналним опремањем инфраструктуре водовода и канализације, рецимо насеље Југовићево, нема неких значајних проблема. Међутим, у деловима града где не постоји адекватно развијена инфраструктура насеља Адиге, Ветерник, Футог, Петроварадин, јављају се проблеми у испоруци воде и одвођењу отпадних вода који утичу како на снабдевање постојећих корисника, тако и на снабдевање будућих корисника. Овај проблем се мора решавати на нивоу Новог Сада, јер наше предузеће нема могућност да утиче на то.

У децембру је почела санација бунара БХД1 на Штранду. Када ће бити готови радови и шта Новосађани добијају када се радови заврше?

– Бунар БХД 1 на изворишту „Штранд“ биће завршен по плану у мају месецу. Изграђена су четири дрена дужине по 40 метара. У току је њихово испирање и разрада. Након тога иде опремање у самом окну бунара који је давао око 30, а даваће око 100 литара у секунди, тако да ћемо добити око 70 нових литара сирове воде.

Каква је ситуација са рени бунарима?

– Део рени бунара је саниран утискивањем нових дрена и то девет бунара. На тај начин, заједно са регенерацијом бунара, успели смо да сачувамо и повећамо капацитете изворишта. Осталих 12 бунара је у плану да се сукцесивно раде следећих година.

Да ли је предузеће „Водовод и Канализација“ спремно за летњу сезону односно да ли се и у којим случајевима очекују рестрикције воде, као што је био случај прошлог лета?

– Тренутно располажемо, а када радови буду завршени на поменутом бунару, са око 1.400 литара у секунди што је и тренутна могућност погона за прераду воде. Ова количина воде би требало да задовољи потребе града у нормалним условима. У случају екстремних хидролошких, односно ниског нивоа подземних вода, и хидрометеоролошких услова, високе температуре и дуго без падавина, може доћи до привремених рестрикција испоруке воде.

Колико је стара идеја о пречистачу воде и шта је до сада урађено у вези с овом темом?

– Идеја о изградњи ЦППОВ-а датира још из осамдесетих година прошлог века. Локација постројења је неколико пута мењана у плановима, а пре 15-ак година почела је израда пројектне документације, коју је водио ЗИГ за локалитет Стари каћки пут, а која никад није заживела због проблема са локацијом и недостатком новца. Нова концепција изградње ЦППОВ-а на локалитету Роков поток, за 400.000 еквивалентних становника, а са могућношћу доградње до коначног капацитета 500.000, која се базира на стратешким документима ЈКП „Водовод и канализација“, интензивно је разрађивана у протеклој деценији. Израда техничке документације, претходне студије оправданости са генералним пројектом и Студије оправданости са идејним пројектом финансирана је од стране Ин-

вестиционог оквира за западни Балкан, односно Европске уније. Упоредо са том документацијом рађена је и техничка документација пратеће инфраструктуре како би се све отпадне воде града довеле до локалитета ЦППОВ-а. У склопу тога је изграђена и црпна станица НГЦ1. Претходна студија оправданости са Генералним пројектом завршена је и добила је позитиван извештај стручне контроле Покрајинске ревизионе комисије 2019. године. Израда студије оправданости с Идејним пројектом почела је 2020. године. Уласком Новог Сада у програм „Чиста Србија”, где је главна позиција изградња ЦППОВ-а Нови Сад, активности на изради техничке документације за ЦППОВ су обустављене и биће настављене према динамици која буде дефинисана програмом „Чиста Србија”.

У којим приградским насељима има највише илегалних прикључака и на који начин се предузеће бори против тога?

– Већи део нелегалне водоводне мреже и прикључака у граду изграђен је у периоду од 1996. до 2010. године. Дужина нелегалне водоводне мреже је око 300 километара, са око 10.000 корисника. Губици воде на тако изграђеној мрежи су значајни и износе 50 одсто у односу на испоручену количину воде, која се мери на мерачима протока инсталираним на почетку нелегалне мреже. Ове водоводне мреже су изграђене од неадекватног материјала, незадовољавајућих пречника и њихове трасе често пролазе кроз приватне парцеле, чак и испод изграђених објеката тако да је њихово одржавање готово немогуће. Предузеће је, заједно са Градом Новим Садом, у последњих три-четири године почело да улаже новац да се у деловима града где је изграђена нелегална водоводна мрежа коначно изгради легална. У току је израда и значајног броја пројеката у вези с овом темом. Од почетка епидемије изазване вирусом Ковид 19, значајно је повећан број нелегалних прикључења на сремској страни система, у зони викенд насеља која нису комунално опремљена водоводном мрежом. Наше предузеће у сарадњи са Градском управом за инспекцијске послове реагује и искључује такве кориснике али због ограниченог капацитета механизације и радне снаге, као и недостатка информације о нелегалним прикључењима, тешко излазимо на крај с нелегалним корисницима.

Слађана Аничкић Илић

НА МУЦИ СЕ ПОЗНАЈУ ЈУНАЦИ

Како би Нови Сад нормално функционисао, од велике важности је да несметано функционише и његов комунални систем. Функционално одржавање канализационе мреже је један од кључних послова у овом систему. Са којом проблематиком се сусрећу наше колеге које раде у Служби ФОКМ, разговарали смо са Татјаном Бараћ, руководиоцем ове службе.

– Служба функционалног одржавања канализационе мреже свој посао дели на редовно и интервентно одржавање. Кад кажем редовно одржавање мислим пре свега на прање сливника, мреже, црпних станица и припадајућих објеката канализације. Интервентно одржавање подразумева санирање загушења на канализационој мрежи. То је нешто што мора бити урађено у што краћем временском року и те пријаве добијамо или путем телефонског позива или путем Контакт центра. Заиста се трудимо да на сваки позив одговоримо истог дана и да све расположиве екипе изађу на терен. Приликом санирања загушења, користимо возила која се зову БОМА. Сваки дан имамо бар две дежурне БОМЕ, једну пре подне и једну у другој смени до 22 сата. У последње време смо, по договору са службама електроодржавања и машинског одржавања објеката канализације, на располагању један дан у недељи када радимо прање црпних станица. Наравно, још увек је актуелно и пражњење септичких јама. То је негде збир послова које обавља ова служба – наводи Бараћка.

Напомиње да Служба располаже са 21 камионом, али да је добар део ван функције. Још један од проблема који Татјана истиче јесте и недостатак радне снаге.

– Недостаје нам помоћних радника, јер поред возача у камиону морају да буду још два помоћна радника. Такође, имамо много радника који су ангажовани преко привремено повремених послова. Њихов статус већ годинама није адекватно решен. Све су то проблеми ове службе, јер поред Службе ОБМ, ми смо најбројнији и заиста радимо важан и одговоран посао. Камиони које користимо су поприлично дотрајали, неки више и нису у возном стању. Наш посао је теренски, што значи да смо сваки дан у покрету, сваки

дан су радници изложени тешким условима рада. Посао радника у служби ФОКМ заиста није лак, али би им био олакшан уз адекватну опрему и функционална возила – објашњава Бараћка.

Није редак случај да после обилних падавина поједине улице у Новом Саду буду непроходне. Највећи разлог томе јесу сливници који су затрпани лишћем. Екипе Службе ФОКМ знају које су проблематичне тачке и на терен излазе и пре позива грађана.

– Унапред знамо који су проблематични делови града и где треба прво да похитамо. Поред проблематичне Футошке улице због лишћа заштићеног платана, Клиса, Ветерник и Футог су такође места где знамо да ће бити интервенције. Људи су затрпали одводне канале који заиста имају своју сврху. Свуда у развијеном свету атмосферска вода одводи се природним токовима управо путем канала који су естетски и еколошки веома добро решени. Но, код нас је навика да људи затрпају канале, прилагоде их својим потребама, а када падне јачи пљусак, долазимо до проблема и задржавања воде на јавној површини. Убадање олука у фекалну канализацију је још један у низу проблема, јер фекална канализација није пројектована за ту количину воде – изричито је Татјана Бараћ и објашњава да се управо та кишница може употребити за прање улица, бетонских површина али и наводњавање, те на тај начин извршити уштеда воденог ресурса.

Она наводи да један од горућих проблема Новог Сада јесте интензивна градња стамбених објеката, коју нажалост не прати подземна инфраструктура. Град се сувише брзо шири, а водоводна и канализациона мрежа не могу да испрате тај темпо нити прихвате толики број корисника.

За крај, са осмехом нам говори да се у својој служби осећа више него добродошлом.

– Ово су заиста супер људи, да вам кажем. Са њима је заиста лако радити јер су сви вредни и одговорни. Посао који обављају је тежак, још једном вам понављам, а они баш не траже много и увек су расположени и насмејани – закључује Бараћка.

ВАЖНОСТ ОЧИТАВАЊА ВОДОМЕРА

Водоводни системи дефинишу се као скуп објеката, постројења и цевовода који је намењен довођењу, технолошкој преради воде, транспорту и расподели воде корисницима, којим управља јавно комунално предузеће. Количина испоручене воде утврђује се на основу разлике стања бројила између два читавања индивидуалног водомера. Овај посао је поверен Служби за читавање и контролу водомера. О раду службе причали смо са руководиоцем Миладином Драгашем, као и са инкасantom Мирком Пеулићем.

– Служба броји 31 радника запосленог на неодређено време, једног радника на одређено време и 15 радника који су ангажовани преко агенције. Значи 47 вредних људи ради у Служби за читавање и контролу водомера. Нажалост, тај број није довољан и овим путем апелујем на менаџмент да у што скоријем року ангажује најмање још три инкасанта. Наш посао је теренски и захтева доста кретања. Имамо 37 терена и у припреми је 38. Сваког месеца треба да читамо око 70.000 водомера. Конкретно, у априлу смо имали 69.192 водомера. У просеку, један инкасант на свом терену треба да прочита између 1.800 и 2.000 водомера – наводи нам Драгаш и додаје да није увек лако прочитати водомер, јер не можемо ни да приступимо сваком и то је један од разлога зашто се неким корисницима и неколико месеци у низу уписује аконтација уместо стварне потрошње воде.

Ова служба је карактеристична по разним проблемима са којима се радници свакодневно сусрећу. Није реткост да инкасанти заврше и у Ургентном центру. Мирко Пеулић већ 17 година читава водомере.

– Током свог дугогодишњег искуства нагледао сам се баш свега. Уједи паса су скоро редовна појава у оквиру нашег посла. Дешава се да уђете у двориште да прочитате водомер и да вас власник уверава да је његов љубимац мирољубив, па се након пар минута испостави да то баш и није истина. Дешавало ми се и да људи не желе да отворе капију. Са сигурношћу тврдим да су унутра, али не желе да нам омогуће приступ шахту и водомеру. Све то отежава наш посао, а обавезни смо да га извршимо. Довијам се на разне начине. Чак сам ангажовао рођака да ми јави када једна странка

буде на адреси да бих и после радног времена дошао да читам водомер – наводи Пеулић.

Нови Сад се интензивно шири последњих година, а чест је случај да инвеститори не граде адекватне шахтове, што додатно отежава посао инкасантима на терену.

– Неким водомерима не можемо већ дужи период да приступимо и онда упорно пишемо аконтације. Нашим корисницима је омогућено да сами читавају водомере и пријављују стање (самочитаачи). Наравно, да бисмо испратили све то, повремено и самочитаачима шаљемо контролу и на тај начин смањујемо крађу воде уколико и дође до исте, изричит је руководиоца службе Миладин Драгаш. Посао нам је делимично олакшан јер поседујемо пар мотора, тако да је обилазак терена и бржи и лакши. Кроз шалу некад кажем да нас у овој фирми има сасвим довољно. И оних који хоће да раде и оних који баш ништа не раде. Одувек сам се залагао за коректну расподелу посла. Иза својих људи одговорно стојим и знам тачно колико је који вредан и поуздан. Посао инкасанта је прецизан и тачно знамо ко је и колико успешно извршио свој месечни задатак. Јасно знамо који водомери су прочитани, а који нису. У случају да посумњамо, пошаљемо контролу и то одагна сумње. Контролори у просеку месечно обиђу око 400 водомера. То заиста није мала бројка. Ове послове не бисмо могли обављати да немамо изузетну сарадњу са запосленима у Сектору комерцијалних послова, посебно Службама наплате и продаје – објашњава Драгаш.

На питање који део града је најпроблематичнији за читавање водомера, Драгаш износи да је то сам центар.

– Имамо много неприступачних водомера и већина је у подрумима и закључана. Мали Београд је такође проблематичан. Водомери су разбацани и уколико је инкасант нов, потребно му је много времена да би пронашао један водомер. У просеку, инкасанту је потребно око три месеца да би добро упознао свој терен – наводи Драгаш.

Такође истиче да је законска обавеза да се на сваких пет година ради замена водомера и да имамо велики број водомера који су пробили тај рок.

– У циљу нам је да се водомери читају редовно, да се повећа наплата воде, јер нам је то основни приход – завршава Миладин Драгаш.

Миладин Драгаш

Мирко Пеулић

Дарко Малешевић, руководилац Инвестиционо-техничког сектора

КАПИТАЛНИ РАДОВИ ЗА ПРИКЉУЧЕЊЕ БЕГЕЧА НА ВОДОВОДНУ МРЕЖУ

У разговору са Дарком Малешевићем, руководиоцем Инвестиционо-техничког сектора, дотакли смо се теме најзначајнијих инвестиција које је ЈКП „Водовод и канализација” Нови Сад остварило, односно планира у текућој години.

Свакако, најзначајни радови су радови на изградњи доводника за Бегеч. Посао за другу фазу, од Дунавске улице до скретања у Улицу браће Бошњак, уговорен је прошле године и радови су већ завршени. За овај део капиталне инвестиције утрошено је 115 милиона динара.

– Паралелно је рађена и секундарна водоводна мрежа и сви потрошачи који су били прикључени на стари цевовод превезани су на нови секундарни вод Ø100mm. У овој фази је изграђено око два километра примарног вода и више од километар секундарне мреже. Радови су текли по плану, иако је било малих проблема јер на том потезу је доста дивље мреже, а постоји и мноштво других инсталација о којима се морало водити рачуна приликом извођења радова. Завршетком доводника, побољшање водоснабдевања осетиће се у целом Футогу и Ветернику. Уједно, стабилном притиску тих насеља доприноси и повезивање Ветерника и Сајлова које смо урадили прошле године. Трећа кључна ствар је магистрални водовод кроз Улицу Драгослава Срејовића на кога ће се повезати све бочне улице и тренутно радимо пројекат за ту инвестицију. Тако ће вода долазити из правца Новог насеља, Руменке, али и Адица чиме ће Ветерник бити решен по питању количине воде. Самим тим, аутоматски остаје више воде за Футог и кад се још заврши доводник за Бегеч, прича ће бити комплетирана, те не очекујемо да током лета, кад је потрошња повећана, имају проблема са водоснабдевањем – објаснио је Малешевић.

Малешевић очекује да се пројекат за Улицу Драгослава Срејовића заврши до краја године, па изградња можда већ следеће године уђе у План пословања предузећа јер је ова инвестиција

кључна за то приградско насеље у којем је све дивља мрежа малих профила, а притом је тај потез изразито грађевински нападнут изградњом објеката колективног становања. Такође, постоји шанса да се кроз ребаланс буџета града добију средства за наставак изградње доводника за Бегеч, чиме би се с јесени склопио уговор са извођачем, а не чекала следећа година.

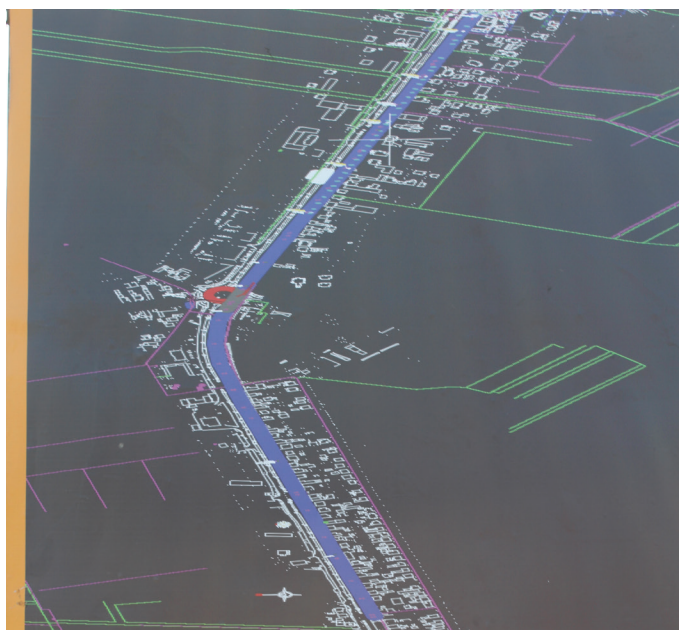
– Мора да се уради и реконструкција целе водоводне мреже у Бегечу и одвојене су паре у овогодишњем пословном програму за то, а тренутно се припрема тендер. Вредност овог посла је 150 милиона динара и осим мењања целе мреже, мораће да се дораде и системи за хлорисање. Радови ће трајати минимум шест месеци. Ми јесмо преузели мрежу, али још увек нису на нашем систему, па се тренутно напајају из два бунара које смо мало довели у ред. Изградњом преостале две деонице доводника, Бегеч ће најзад бити спојен на градску водоводну мрежу јер је то једино приградско насеље које није на систему. Канализациону мрежу у Бегечу, као и пречистач и три црпне станице, радила је Градска управа за грађевинско земљиште и инвестиције. Радимо прикључке и кад прођу све фазе тестирања пречистача, преузимамо канализациону мрежу – рекао је Малешевић.

Од значајних радова, Малешевић наводи и реконструкцију, односно измештање водоводне и канализационе мреже у Улици Модене, због изградње подземне гараже, а инвестиција је вредна 28 милиона динара. У Боцкама је настављена изградња канализације и водовода, а завршена је водоводна мрежа у блоку улица између улица Ђакона Авакума, Живојина Ђулума и канала ДТД, прва фаза на Адицама у Жичкој и околним улицама, док се очекује реконструкција водоводне мреже у улицама Орловића Павла, Миленка Грчића, Задружној и Стражиловској.

– Важна је и изградња канализационе мреже на Путу шајкашког одреда, а вредност инвестиције је 125 милиона динара. То подразумева и изградњу црпне станице која ће примати воде од Каћа и препумпавати их у нови колектор. Уједно ће се и све фирме повезати на том потезу јер још увек имају септичке јаме, али и реконструисати црпна станица Шангај. Тиме би се све отпадне воде од Каћа, Будисаве и Шангаја гурале према НГЦ 1, а не више на Север 4. У плану нам је и реконструкција водоводне мреже на Подбари, за коју је издвојено 120 милиона динара, али чекамо

Град јер треба да се уради комплетно партерно уређење. Реч је о старој мрежи, у неким деловима колектори су зидани и пре 100 година, али су и саобраћајне површине у лошем стању, па све зависи од Града и Пројекта „Чиста Србија“ када ће се и које улице радити – закључио је Малешевић.

Дарко Малешевић

ОБЈЕКАТ

Повезивање насеља Бегеч са водоводним системом Новог Сада (II фаза) на парцелама бр. 7793/1, 7837/1, 1719/1, 1738/2, 1739/2, 1739/3, 1739/4, 1741/1 и 1741/2 све у К.О.Нови Сад II, парцелама број 4294/1, 2178/1, 2176, 3428/3, 4295/1, 4275/6, 4295/7, 4279, 4296, 4276/6, 3833, 3839/2 и 3843/1 све у К.О. Ветерник, парцелама број 9959, 6743, 6741/1, 6741/2, 4074/4, 4074/5, 4074/6, 6738/2 и 4214/180 све у К.О. Футог и парцелама број 1729, 1730, 4383 и 4360 све у К.О. Бегеч

Служба продаје и благајна

ПРОФЕСИОНАЛНОСТ, СТРПЛИВОСТ, ЉУБАЗНОСТ

Наше колеге из Службе продаје су свакодневно у личном контакту са великим бројем грађана и самим тим њихов посао захтева професионалну комуникацију и пружање услуге на највишем нивоу. О организацији рада и запосленима разговарали смо са Драганом Лалошевићем, руководиоцем Службе.

– У оквиру Сектора комерцијалних послова је и наша Служба продаје и благајна која има 19 запослених, распоређених на две локације. Служба се већим делом, укључујући и шалтер салу, налази на СПЕНС-у где ради седамнаесторо наших колега, а на другој локацији, у Масариковој, налази се једна канцеларија са мањим обимом посла који обављају двојица колега. То су послови у вези са потврђивањем захтева за чишћење септичких јама, пријавом проблема при читавању водомера, изради типских прерачуна за услуге и комуникацијом са комуналном инспекцијом. Већи део послова Службе обавља се у канцеларијама и шалтер сали на СПЕНС-у и ти су послови у вези са обрачуном воде и обрачуном услуга. Обрачун воде почиње читавањем водомера које врши Служба читавања, где се Служби продаје достављају јављена или читана стања водомера на основу којих се издаје фактура на месечном нивоу, а у овој Служби се издају и фактуре за услуге, прерачуни, авансни рачуни и рачуни за услуге који се издају од случаја до случаја, за разлику од воде која се фактурише једном месечно, на крају месеца. У услуге спада много тога, од приључка за воду и канализацију, преко издавања разних сагласности, замене вентила, водомера, до различитих услуга за комитенте, цистерни са пијаћом водом, што значи да све што је у домену послова које наше предузеће наплаћује иде преко ове Службе где се издају рачуни – објашњава Лалошевић.

Служба продаје на СПЕНС-у ради и непосредно са потрошачима који долазе са различитим захтевима, па су референти распоређени у четири групе из чисто техничких разлога. Колеге које раде обрачун воде подељене су у три групе где је прва група задужена за индивидуалне потрошаче (домаћинства), друга за стамбене заједнице, а трећа је надлежна за пословне потрошаче. Четврта гру-

па су колеге које раде услуге и њихов се посао разликује у односу на онај у вези са обрачуном воде. То су референти задужени за комерцијалне услуге које пружа наше предузеће као што су цистерне са пијаћом водом, замене вентила и многе друге које смо већ набројали.

– Један број потрошача пријављује стање воде путем Контакт центра, телефонски или и-мејлом, међутим и даље велики број свакодневно долази директно до канцеларије Службе, да лично пријави стање воде и уједно измири свој рачун. Не може се направити тачна статистика о том броју, али је он свакако веома висок на дневном нивоу. Иста је ситуација и са рекламацијама, један број стиже путем Контакт центра, и-мејлом, неки потрошачи долазе лично или позову телефоном или се обрате путем дописа. Неки случајеви се реше телефонски, неки и-мејлом, неки путем дописа, а један део решава се тако што контрола излази на терен и утврђује чињенично стање, па се врши или корекција потраживања у односу на оно са рачуна или се потврђује стање које се налази на рачуну, тј. да је рекламација неоснована. Такође, потрошачи долазе да би поднели захтеве за пражњење септичке јаме, а то могу учинити и путем званичног сајта предузећа, као и позивањем бесплатног броја Контакт центра са којим имамо беспрекорну сарадњу – каже Лалошевић.

Број потрошача који зову телефоном или лично долазе да пријаве воду висок је током целог месеца, јер инкасанти који су скоро читав месец на терену, уколико нису у могућности да читају воду, остављају обавештења потрошачима да сами доставе ту информацију те потрошачи то и чине по приспећу обавештења током целог месеца, а са друге стране има потрошача који воду пријављују увек истог дана у месецу. Пресек стања се ради увек последњег дана у месецу када се и издају рачуни, када се подаци шаљу и ЈКП „Иформатика“ како би и они могли да фактуришу. До скоро је наше предузеће издавало око 8-9.000 рачуна за домаћинства на месечном нивоу, сада је око 2-3.000 пребачено Информатици и иде се ка томе да ЈКП „Иформатика“ у потпуности преузме тај део посла, док ће фирме остати у нашој надлежности.

– Током целог месеца се пријављују стања воде, предају се захтеви за чишћење септичке јаме, шаљу се контроле и врше се провере читавања, кориговање рачуна те је сваког дана у овој

служби врло динамично и живо. Једини посао који би се могао назвати сезонским јесте обрада захтева за цистерне са пијаћом водом, јер лети нагло расте интересовање за њих, док зими ретко има таквих захтева. Као и на сваком послу који подразумева непосредну комуникацију са људима, може доћи до незгодних, понекад и врло изазовних ситуација које наше стрпљиве и љубазне колеге успешно решавају, јер је пракса Службе да се странкама у свакој ситуацији максимално изађе у сусрет – закључује Лалошевић.

У шалтер сали се налази и благајна нашег предузећа која припада Служби финансијске оперативе, где ради колегиница Габриела Суботин која је са нама поделила своје утиске. Према њеним речима, посао није тежак али је изузетно одговоран јер се ради са новцем, што јој је уносило благу нелагоду на самом почетку. Временом је осећај ишчезнуо, али одговоран однос према раду је све време на високом нивоу и наша колегиница обавља посао без грешке, чему сведочи чињеница да није имала ниједну рекламацију. Од недавно јој је на располагању и професионални апарат за бројање новца који јој је умногоме олакшао рад.

– Број потрошача који долази на шалтер благајне није устаљен током месеца те је највиши између 10. и 20, када потрошачи плаћају рачуне за утрошену воду, и тада буде и више од 700 готовинских уплата и више од 200 трансакција платним картицама. Износи пазара такође варирају у зависности од врсте плаћања и за њихов свакодневни транспорт до банке задужен је курир нашег предузећа у пратњи обезбеђења – каже нам благајница Суботин.

Колеге из Службе продаје и благајне су свакодневно у контакту са грађанима па често буду изложени и непримереном речнику „наелектрисаних“ и незадовољних грађана. Запослени у овој служби одавно су савладали вештину како смањити тензију и разговор са клијентом довести у смирености тон. У највећем броју случајева овакви непријатни испади су неосновани јер наше колеге темељном и детаљном провером наводних рекламација закључе да потрошач није у праву, али ретко се деси да потрошач призна своју грешку или се извини. Ипак, памте једну ситуацију када је потрошач упорно инсистирао да је грешка са наше стране, данима долазио до канцеларија или звао телефоном тврдећи да је оштећен, тражио да га упуте на вишу инстанцу

и стигао чак до директора, али се испоставило да није био у праву. Када је увидео да је погрешно, дошао је до шалтер сале, извинио се и пред свима рекао да признаје своју грешку и да доноси чоколаду да употпуни извињење.

Без обзира на обим посла који обављају и свакодневне изазове, запослени у Служби продаје потврђују да тимски рад, одговорност, стрпљење и љубазност дају најбољи резултат.

Драган Лалошевић

Габриела Суботин

Погон за прераду и дистрибуцију воде

ПРИПРЕМА ЗА ЛЕТЊУ СЕЗОНУ

Како би снабдевање грађана пијаћом водом било континуирано, важно је обезбедити све услове за стабилан рад Погона. О реализацији планова, као и о припреми за предстојећу летњу сезону, разговарали смо са Мирославом Јелечанином, руководиоцем Службе производње и дистрибуције воде.

– Реализација предвиђена Инвестиционим планом за 2021. годину биће у потпуности завршена до краја маја 2022. године, тј. до почетка летње сезоне. Такође, у сарадњи са осталим службама у сектору „Водовод“, обезбеђени су сви предуслови за стабилан рад Погона, а у циљу континуираног снабдевања грађана пијаћом водом – каже Јелечанин и додаје да је ако кренемо од Изворишта урађено следеће:

- Извођење радова на регенерацији бунара БХД 9 и БХД 10 на Изворишту Ратно острво, следи још регенерација четири бушена бунара
- Извођење радова на регенерацији и хидроизолацији бунара БХД 1 и БХД 5 и регенерација 11 бушених бунара на изворишту Петроварадинска ада
- Извођење радова на санацији бунара БХД 1 на изворишту Штрاند утискивањем нових дренажа
- Извођење радова на регенерацији бунара са испитивањем хидродинамичких параметара бунара на локалном изворишту у Бегечу.

Према његовим речима, са завршетком горе наведених радова, обезбедиће се оптимално око 1.400 л/с сирове воде.

– Битно је напоменути да су хидролошки параметри како подземних, тако и површинских вода, испод вишегодишњег просека, што ће директно утицати на капацитет сирове воде. Оно што следи је прерада воде, тачније настављамо са санацијом филтерских поља, где је предвиђено да се ове године ураде два филтерска поља (Ф5 и Ф10) у Старој филтер станици. У мају следи и санација управљања филтерских поља, што подразумева замену ПЛЦ контролера, замену софтвера, замену пнеуматике, а све у циљу поузданијег рада филтерских станица – каже Јелечанин.

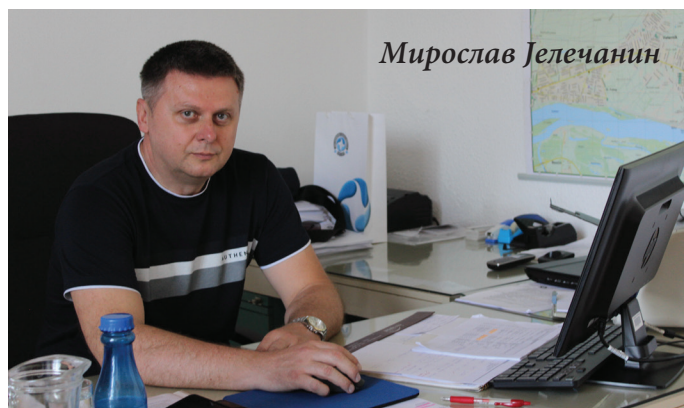
Треба напоменути да је извршена и замена дифузора у контактним коморама техно-

лошке фазе озонизације, што је иначе један врло захтеван подухват, а извршено је и прање ретензионог резервоара на аератору са чишћењем доводних цевовода.

– Што се дистрибуције тиче, у ПС Нови Штрاند следи замена три од пет фреквентних регулатора на пумпним агрегатима, док ће преостала два бити сервисирана, до набавке нових. У ПС Лиман заокружен је петогодишњи циклус, који је започео ремонтом пумпи и електромотора, заменом електро-ормана и управљачких делова, настављен изградњом новог вакуумског и компресорског система и реконструкцијом посуда за хидраулички удар. Завршена је и уградња опреме за мерење вибродијагностике на пумпама у ПС Нови Штрاند, ПС Лиман и ПС Институт, чиме је превенција доведена до максимума, а могућност отказа рада пумпи сведена на минимум – саопштио је Јелечанин.

Све горе наведено су радови предвиђени Планом који је спроведен у дело кроз разне Уговоре, а потребно је напоменути и то да су сви остали радови који спадају у свакодневне обавезе запослених, како на Погону за производњу и дистрибуцију воде, тако и запослених у осталим службама сектора „Водовод“, оно право, основно и значајно одржавање једног великог система.

– На крају, желим да додам да ће миграција становништва у велике градове (што је уобичајено), као и велики број новоизграђених објеката и зграда, значајно утицати на повећање потрошње пијаће воде. Друго, кроз мониторинг квалитета подземних вода, као и све већег броја загађивача и депонија у зонама санитарне заштите, видимо да се све мање води рачуна о заштити животне средине, те је потребно апеловати на суграђане како би бар неким пробудили свест о томе шта је вода за пиће – завршио је Мирослав Јелечанин.

Мирослав Јелечанин

Како бисмо чули шта има ново у раду синдиката ЈКП „Водовод и канализација” разговарали смо са председницима Миленком Зубићем, Браниславом Максимовић и Слободаном Тасићем. Оно што су истакли као новости јесу све оне ствари које су извојевали у непрестаној борби за што бољи положај запослених, мислећи пре свега на економски статус запослених. Олакшавајући моменат у свим њиховим активностима, како су истакли, био је апсолутно разумевање и подршка послодавца, односно менаџмента ЈКП „Водовод и канализација”, а потом и сарадња представника Града.

Миленко Зубић, председник Синдиката запослених у комунално-стамбеној делатности ЈКП „Водовод и канализација” Нови Сад

ПРИМЕНА И УСКЛАЂИВАЊЕ КОЛЕКТИВНОГ УГОВОРА КАО НАЈВАЖНИЈИ ПОСАО

Посебан колективни уговор за јавна комунална предузећа потписан је између градских челника и три репрезентативна синдиката – Синдикат запослених у комунално-стамбеној делатности Новог Сада, Грански синдикат јавних саобраћајних и комуналних делатности „Независност“ и Синдикат запослених у комунално-стамбеној делатности Србије. Уговор је ступио на снагу 25. марта 2022. године.

– Најновије измене односе се на обрачун зараде и износа који су утврђени. Наш Колективни уговор потписан је пре годину дана и још је на снази, а имамо рок од 60 дана да га ускладимо са Градским колективним уговором. Главна измена у Градском колективном уговору јесте да су уклонили коефицијенте за групе послова: прва група послова, друга, трећа, односно запослени са основном школом, полуквалификовани радници, па до високо квалификованих радника. Дакле, било је дефинисано у којим оквирима се могу добити који коефицијенти за те послове. Сада је то избачено и остављено је предузећима да одреде коефицијенте и у том смислу имају одрешене руке. Утврдили су да је веома тешко да се користе истим платним разредима у целој Србији, јер Београд има веће зараде него неке друге средине, а у питању је исти посао. То је проблем и у Новом Саду где колеге које раде у одређеним јавним комуналним предузећима имају мање зараде од колега из неких других јавних комуналних предузећа иако имају исте коефицијенте, а из разлога што им је основна зарада мања, тј. почињу са мањом осно-

вицом. ЈКП „Водовод и канализација” се, нажалост, налази тек негде у средини иако смо једно од два-три најважнија предузећа у граду. Са ЈКП „Топлана” покривамо највећи број становника којима пружамо услуге – објаснио је Зубић.

Тренутно је у току борба синдиката која се односи на усклађивање зарада на свим нивоима. Примера ради, инжењер неке струке добија једнаку или бар приближно једнаку плату у односу на колегу који ради у другим предузећима.

– То стање је нажалост наслеђено из претходних 20 година и Град из неког разлога није контролисао ову динамику. Сада је дошло до промене, јер више нису могли да бране затечено стање и то је оно што треба највише нагласити. Више нема тога да се утврђује основна месечна зарада која се онда множи са коефицијентом, него се сада уводи основна цена рада за сат, а не за месец. На нивоу Републике усвојено је да минимална цена рада за сат износи 201,22 динара. Код нас је прошле године за један месец, за коефицијент 1,00, плата износила 14.706 динара, док нам је ове године повећана за 7%. Од јануара је била 15.737 динара, тј. старт је био већи за 1.031 динар. То повећање смо успели да изгурамо у Плану пословања за ову годину. Сада је тих 15.737 динара основна зарада за тај коефицијент, небитно који је месец. Дакле, добијаш исту плату, без обзира колико месец има радних дана – на примеру је појаснио Зубић и додао да је то пример када говоримо о основној заради.

На ту основну зараду су прошле године Колективним уговором изборили да колеге на тежим физичким пословима или они који раде у неадекватном простору добију додатних 3, 4 или 5%. У међувремену су испреговарали да регрес буде већи него прошле године, тачније да се добија 15.000 динара на годишњем нивоу. То је, такође, борба за већу зараду.

– Наш Колективни уговор о раду је промењен и нисмо потписали ништа ново. Примењује се последњи потписани и добија се и даље та основна зарада од 15.737 динара пута коефицијент, а у оквиру обрачуна зараде имамо и друга

примања као што су топли оброк, регрес и минули рад. Сада, према Градском колективном уговору, имамо рок од 60 дана, рачунајући од 25. марта, да ускладимо тако да се одреди обрачун зарада на нов начин, да се рачуна сатница од 201,22 динара пута број сати и пута коефицијент, дакле множе се та три елемента. Чекамо понуду од послодавца колики ће бити коефицијенти по радним местима, тј. да се види да ли је плата иста или већа. Сада је то проблем финансија, јер треба да се утврди да ли предузеће има довољно новца и та математика се очекује у овом месецу. Најавили смо почетак преговора, али нисмо још одржали ниједан састанак да бисмо утврдили колики ће сада бити коефицијент. До послодавца је сада да направи нову поделу у фирми за свако радно место, па ће следећи корак бити Уговор о раду који ће свако добити да потпише. То је један пример обрачуна – истакао је Миленко Зубић и додао да је свугде у Европи уређено тако да сваког другог петка добијаш плату. Та математика са заокруживањем на месец дана прави друге проблеме, јер добијаш увек исту плату радио три дана мање или више, што по нама није исправно, говорећи чисто о економском делу. У Закону о раду је такође дефинисано да добијаш плату у односу на сате – објашњава Зубић.

Што се тиче нашег Колективног уговора, шта вам све предстоји? Новина ће бити и када су у питању јубиларне награде?

– Основна ствар коју треба нагласити јесте да се мења начин обрачуна, да се уводи обрачун на сат и да још увек од послодавца нисмо добили нове коефицијенте за радна места. У међувремену, из разлога што Градски колективни уговор мора да се примењује, оне тачке које су повољније за запосленог морају се примењивати иако још нису усклађене у нашем Колективном уговору и зато се од марта већ кренуло са исплатом топлог obroка који је повећан за 20%. Значи, имали смо топли оброк на бруто износу 400 динара, али радници су на плату добијали 284 динара зато што је део ишао на порез доприноса и то иде на пензијско. Топли оброк је са 400 динара подигнут на 500 динара, у нето износу то је са 284 на 350 динара и сада неко ко ради 20 дана добија приближно 7.000 динара нето топлог obroка. Поред тога подигнута је и цена минулог рада. За сваку годину се добија по 0,1% тако да ће за десет година плата бити већа за 1% на основу минулог рада. То су неке најважније измене у Градском колективном уговору

и сада чекамо да их ускладимо са нашим Колективним уговором. Новина је и то да неко ко је нажалост оболео од тешке болести добија 100% плату, што остаје и када су у питању оболели од Ковида. Такође, дошло је до измена и када су у питању јубиларне награде. Према још увек важећем Колективном уговору, за десет година добија се једна просечна плата, за 20 година две, за 30 три просечне плате, а новина је да ће се и за 15 година стажа добијати једна просечна плата, а за 25 година две – истакао је Зубић.

Каква је сарадња са осталим синдикатима у ЈКП „Водовод и канализација“?

– Што се тиче сарадње са друга два синдиката, имали смо заједничке захтеве и код потписивања Колективног и код започињања преговора и код анекса. Нисмо имали различите предлоге и здружено смо наступали у тим основним стварима. Захтев синдиката је био јединствен. Хоћу да кажем да потписујемо заједно, усклађујемо захтеве да буду приближно исти. С тим што по мом гледању највише ми гурамо у преговорима и сада смо иницијатори овог усклађивања. Ми смо 20. априла покренули иницијативу да се испоштују рокови, да се за 60 дана направи наш анекс Колективног уговора да би се ускладио са Градским, а друга два синдиката су се одмах усагласила. Зашто је то тако, реално ми смо већински синдикат, по броју приступница 447 од 720 радника. Синдикат радника у којем је председник Слободан Тасић – „Једнакост“ има 125, док Синдикат радника ЈКП „Водовод и канализација“ Нови Сад има око 110 чланова. Када се сабере то је око 670 чланова. Има радника који нису чланови нити једног синдиката из разних разлога, изложио је Миленко Зубић.

Како се одређује репрезентативност синдиката?

– Да би синдикат био репрезентативан, неопходно је да има најмање 15% чланова од укупног броја запослених. Дакле, уколико ЈКП „Водовод и канализација“ има 720 запослених неопходно је да се 108 запослених учлани у синдикат, како би исти био репрезентативан. Наш синдикат је најбројнији. Сматрам да има више разлога за то, а били смо и једини синдикат у претходних 30 година. Наш синдикат је формиран 1991. године, у време када су почели да се региструју разни синдикати, асоцијације, организације и сл.

То је било у периоду увођења вишестаранчја. У периоду који му је претходио постојао је само један синдикат. Од 1991. до 2012. године наш синдикат је био једини и готово сви радници су били чланови, осим оних који уопште нису желели да буду у синдикату. За председника сам први пут изабран 2008. године, а затим је 2012. године направљен други синдикат који сад има 110 чланова, а тада су имали око 140 чланова. Трећи синдикат је формиран 2014. године. Мислим да је код нас остала већина и због тога што помажемо радницима у виду солидарне помоћи, за лекове, рехабилитацију, поклањамо новац за Нову годину, женама за 8. март. Желим да напоменем да половину укупних средстава, која подразумевају оно што добијамо од послодавца у збиру са синдикалним чланаринама, дајемо радницима у виду помоћи. Осим тога, увек се боримо и наступамо за права радника – закључио је Зубић.

Слободан Тасић, председник Синдиката радника ЈКП „Водовод и канализација” Нови Сад - Једнакост

СИНДИКАТИ ТРЕБА ДА СЕ БОРЕ ЗА БОЉЕ УСЛОВЕ РАДА

– Синдикат радника ЈКП „Водовод и канализација” Нови Сад - Једнакост броји 128 чланова, формиран је 2014. године, функционише на нивоу послодавца и сходно броју чланова је репрезентативан. Синдикат функционише као и остали синдикати, помажемо чланству у виду бескалатног кредитирања, слања запослених на рекреативни одмор и превенцију инвалидности. Око Нове године члановима поклонимо ваучере одређене новчане вредности, као и одређени новчани износ женама за 8. март. У складу са неким нашим интерним одлукама солидно функционишемо и ту смо у служби свих чланова, да им олакшамо неке услове, као и да им се олакша рад на радном месту – изјавио је Тасић

Шта бисте издвојили као најважније активности синдиката на чијем сте челу?

– Пред почетак преговора са представницима Града, а у вези са сарадњом међу синдикатима, могу само да изразим речи хвале јер је сарадња сва три репрезентативна синдиката била изузетна. Све захтеве које смо одлучили да изнесемо пред градске челнике усагласили смо без већих проблема. Синдикати функционишу и постоје баш због тога да се изборе за што боље услове рада и што боље услове запослених. Интерес сва три синдиката, односно сва три председника, био је да се пробају издејствовати што бољи услови рада запослених, наравно, у складу са реалним могућностима у односу на постојеће. Кад год идемо на преговоре око новог колективног уговора, увек тежимо да задржимо претходно стање и да евентуално побољшамо неке ствари – каже Слободан Тасић

Тасић је објаснио и да је у току разговора, пре почетка преговора са Градом, тешко било разврстати чији је који предлог, зато што су се унутар предузећа прво налазили они као представници синдиката и размењивали мишљења.

– Не бих ја ту никог појединачно издвојио, то су углавном биле заједничке идеје које су се усвајале консензусом. Потом су председници синдиката на својим одборима износили предлоге и

људи из одбора су углавном прихватили и гласали за те идеје. Дакле, рекао бих да су то заједнички предлози сва три синдиката. За крај бих још нагласио да послодавац има слуха за потребе запослених и да шта год може одобрава, како нашу борбу, тако и наше тежње – истакао је Тасић.

Слободан Тасић

Бранислава Максимовић, председница Синдиката радника ЈКП „Водовод и канализација“

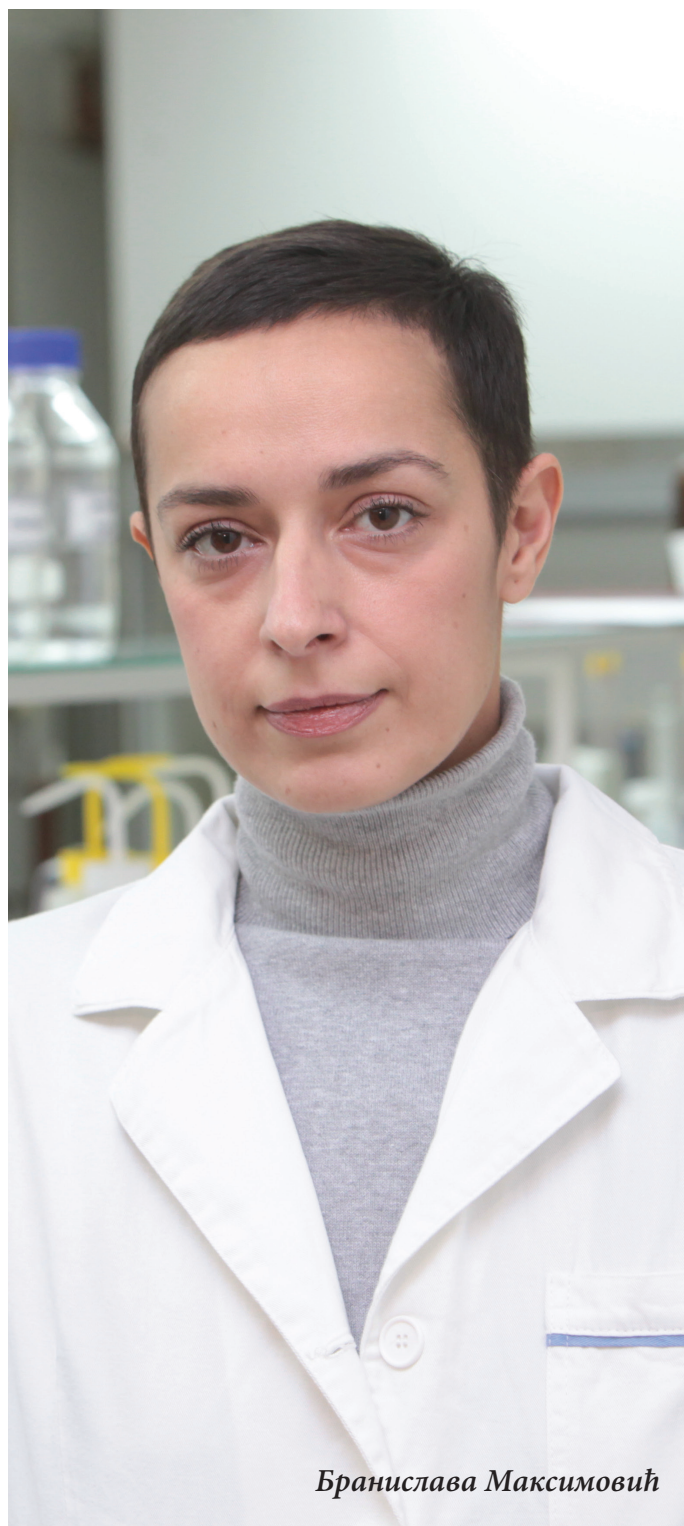
СИНДИКАТИ БИ ТРЕБАЛИ ДА ДЕЛУЈУ ПО ДЕМОКРАТСКОМ ПРИНЦИПУ

– Мислим да би синдикати, као организације, требали да делују по демократским принципима, а колико је то могуће у нашој држави, сви знамо. Врло важан сегмент јесте колективно преговарање са послодавцем у циљу остваривања бољег статуса и заштите права запослених. С обзиром на то да је Синдикат радника ЈКП „Водовод и канализација“ Нови Сад члан Синдиката запослених у Комуналној делатности Србије, свим члановима нашег синдиката обезбеђена је правна помоћ, едукација у вези заштите на раду као и заступање у евентуалним споровима са послодавцем – каже Бранислава Максимовић и додаје да је Синдикат радника ЈКП „Водовод и канализација“ Нови Сад један од три репрезентативна синдиката, уписан у регистар код надлежног министарства који испуњава услов Закона о раду од 15% чланова у односу на број запослених код послодавца.

Које су биле ваше најважније активности у претходном периоду?

– С обзиром на то да наш синдикат није члан ниједног репрезентативног синдиката основаног на нивоу града, није ни било директног учествовања у преговорима око Посебног колективног уговора за јавна комунална и друга комунална предузећа, недавно потписаног од стране Градског већа и репрезентативних синдиката за територију града Новог Сада. Информације о току преговора добијали смо од Миленка Зубића и Миладина Драгаша из Синдиката запослених у комунално стамбеној делатности Новог Сада, запослених у ЈКП „Водовод и канализација“. Недавно смо почели усклађивање Посебног градског колективног уговора са Колективним уговором, који у појединим члановима омогућава повољније услове за запослене у односу на КУ ЈКП „Водовод и канализација“ Нови Сад, а ради потписивања анекса са послодавцем. За сада, сарадња са послодавцем тече како треба. Видећемо кад дође главна тема, а то је усклађивање коефицијената, јер то је најтежи део с обзиром на ограничену масу плата и

других фактора. У вези са сарадњом и комуникацијом са председницима оба синдиката, не могу да кажем да имам лоше искуство. Пословица каже: „Две главе су паметније од једне“ – закључила је Бранислава Максимовић

Бранислава Максимовић